

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe $\frac{1}{2}$ an, 30 Lei pe $\frac{1}{4}$ de an.
Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite, foile nu se dau.
Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foale pentru popor. | Director, Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie Trans.)

Unele — altele.

Greva în Universități.

A încetat. Profesorii s'au pus pe punct de vedere mai îngăduitor, unii au luat cu suflet deschis apărarea studenților. Studenții au mai domolit încâtva cererile lor, — și așa Senatul Universității din București a primit și s'a arătat gata a împlini toate cele 10 puncte din cererile studenților, — și pacea s'a făcut.

E un frumos început de biruință a tinerimii. Bătrânii au început a se împăca cu gândul, că nu mai merge cu „porunca”, cu biciul, când această tinerime, împede judecătoare, cere numai lucruri de folos pentru neamul nostru.

A fost de înălțătoare arătare și marea la olaltă a tinerimii din toate universitățile și Școlile înalte. Teologii ortodocși dela Oradea-Mare s'au alipit la mișcare. Rectorul lor s'a supărat rău și a eliminat (dat afară din Școală) pe 10 tineri. Acum va trebui să-l primească napoi. Cei din Arad și Sibiu de asemenea s'au alăturat la lupta fraților lor studenți din Universități. La Cluj Rectoratul, foarte puțin părintesc, a dat afară cu puterea din Cămine și pe studenți, fete la Universitate, sărăcuțe cari trăiau în Cămin. Nu l'a fost milă, nici rușine, a le arunca cu jandarmii în uliță... Și, vrednicele studente s'au lăsat aruncate pe drumuri, dar nu s'au lăpădat de lupta colegilor lor, a fraților lor. Fie spus spre marea cinste a acestor studente! Familiile române din Cluj le au găzduit ele.

Această ținerie la olaltă a tinerimii noastre din toată țara, ne e mădejdea cea mai bună, că lupta dreaptă începută de ea, — la bun sfârșit va ajunge!

In parlament

se debate legea penzilor și legea școlară, care să unească felul de învățământ în toate școlile din țară.

În curând se va aduce în dezbateri legea pentru deregătorile din țară (legea administrativă), care va face mari schimbări în felul de auz al cancelarilor și slujbelor.

Printre ele, întrebări și interpe-

lări asupra greșelilor ori volnicilor de colo și colo în țară, — urmate de hărțuiri adesea aprinse între deputații de opoziție și partidul celor la putere.

Alegeri nouă.

La Reghinul-săsesc e alegere de deputat în locul rămas gol. Partidul național și-a pus candidat pe d. Dr. Voicu Nițescu. Iar în vechiul Regat e alegere de senator în județul Gorj, unde Partidul național a pus candidat pe Demetriu Dobrescu, președintele Ununii advocaților.

La Reghin ziua alegerii 23 Mart.

Din „Scrisorile Studențești.”

II.

Românilor vasluieni.

(Domnului U...)

Văcărești, 17 Ianuarie 1924.

Prea stimat Domnule U...,

Eri am primit scrisoarea D-voastră. Colegii mei și cu mine, ne-am bucurat mult, căci aici în închisoare, unde suntem departe de lumea D-v. a celor liberi, scrisorile dela cei de afară sunt poate singurele noastre bucurii.

Azi am sărbătorit, visând la o Românie nouă, 101 zile de închisoare...

Il e greu leulul în cușcă, și vuiturulul în colivie. Acum suntem la cheremul ticăloșilor, cari n'au nici lege, nici conștiință, și dela cari nu mai putem aștepta nimic decât moartea.

Pregătiți copiii, pregătiți viitorul, pentru-că altfel vom pieri! Acesta este strigătul nostru al celor de aici, cari în liniștea nopților lungi ne gândim mereu la România noastră, pe care ni-au cântat-o mamele la căpătâlu și pe care noi am visat-o mare și mândră, împletind atâtea doruri, din frageda pruncie.

Mulțumindu-vă din suflet pentru părinteasca dragoste și pentru româneasca simțire, vă rugăm să fiți tălmăcitorul nostru pe lângă toți acei Români din Vaslui, cari s'au gândit la noi, și să le spuneți, că studenții români închiși la Văcărești, purtând în ochi oțelul vremilor ce vor să vie, sunt gata de luptă și de jertfe și mai mari!

Trăiască România!

Corneliu Zelea-Codreanu.

Știri politice

„Mica Antantă” (sau Mica „Înțelegere”), care stă din România, Jugoslavia și Cehoslovăcia, ca state moștenitoare ale Austro-ungariei, își ține un nou sfat, de data asta la București. Trimișii Jugoslavi și ai Cehoslovăciei sosesc prin 24 Martie la București. În 25 încep constăturile și durează până prin 30 Martie. Se iau hotăriri nouă despre ținuta ce trebuie să o aibă față de neastâmpărata vecină Ungaria, și despre legăturile cu alte state.

Intre Germania și România

s'a iscat o încordare mare: Germania nu vrea să plătească ce e dator României pentru „Leii Nemțești” pe cari l'a tipărit cât a stat cu armatele în România. Cu acei bani răi a plătit ea oamenilor ce a cumpărat în țară și statul a trebuit să le dea în schimb Lei buni, având Germania a plătit prețul hârtiilor netrebnice ce le-a lăsat în țară, făcând felurite cumpărături cu ele.

Încordarea e mare, e vorbă să se pornească un „război economic” între noi și Nemți.

Din alte țări.

Răscoală în Turcia.

În ținutul locuit de seminția Curzilor, în Azia-mică, poporul s'a răscolat împotriva stăpânirii de azi a Turciei. Armata și poliția din partea locului, a trecut pe partea răsculaților. Revoluția se tot întinde. Guvernul dela Angora adună trupe spre a sufoca revoluția. Pân'acum n'a izbutit. Răsculații cer iară Sultan, că nu le place cum merge țara ca republică cu Președinte.

În Franța

Încă s'au iscat tulburări serioase împotriva guvernului lui Herriot, bănuț a ținea în taină și încâtva cu bolșevicii ruși.

Adevărul e însă, că tulburările sunt puse la cale de preoșimea catolică, pentru-că guvernul lui Herriot a rupt legăturile cu Curtea Papei dela Roma, care prea se mesteca în trebile țării.

Guvernul a adus trupe senegaleze — Negri de prin Africa — cu care să țină ordinea în orașe și sate, pe unde catolicii îi fac greutăți.

Un proces mare.

Care va vărsa o lumină puternică asupra unei stări bolnave din țara noastră.

Procesul studentului Corneliu Zelea-Codreanu.

— Peste 2000 de apărători! —

Și studenții Moța, Mironovici, Gârneață, Tudose Popescu și Georgescu, sunt trimiși în judecată, ca „complici”.

În ziua de 16 Martie se începe înaintea Curții cu jurați din Focșani (Moldova) desbaterea procesului făcut studentului Corneliu Zelea-Codreanu, pentru împușcarea Prefectului de poliție Manciu dela Iași, — și rănirea alor doi comisari ce-l însoțeau. Soții săi, studenții foști închiși la Văcărești, I. I. Moța, Ilie Gârneață, Tudose Popescu, Radu Mironovici și Ilie Georgescu, sunt chemați și ei în judecată, ca „complici” (părtași), cari ar fi știut ori ar fi hotărât cu Codreanu împreună, pedepsirea cu moarte alui Manciu pentru salvateca lui purtare față de studenți. Despre „părtași” acestor cinci, nu mai vorbim. Chemarea lor în judecată e un lucru neserios, după ce nu s'a putut dovedi despre ei nici macar că ar fi știut ceva despre hotărârea lui Codreanu, decum că ar fi hotărât-o împreună. Că-i duce și pe ei la judecată, nu face rău procesului. Dimpotrivă.

Procesul va fi cel mai însemnat proces politic din câte s'au des-

bătut în România poate de-o jumătate de veac!

Marea lui însămnătate ni-o dovedește și urlașul număr de apărători cari s'au înscris ca să apere pe „ucigașul” Corneliu Codreanu, student, tiner advocat. Un ziar din București aduce știrea, că până când el a primit datele, erau înscrși printre apărători 121 de persoane, în frunte cu dl Profesor dela Universitatea din Iași A. C. Cuza, și Dr. Șumuleanu dela aceeași universitate, Dr. Paulescu dela Universitatea din București; urmează trei Generali: General Tarnovschi din Iași, General Marcu din Craiova și General Dr. Macridescu din Focșani, apoi vestiții advocați cunoscuți din procesele studențești de mai înainte: Paul Iliescu și Take Polierat, din București, Al. Bacalogiu tot din București, Profesor Dr. Cătălin din Bucovina, și alții. Gazeta locală din Focșani, „Sentinela”, redactată de inimoasa Româncă doamna Tița Pavelescu,

scrie în numărul său mai nou, că numărul apărătorilor înștiințați a ajuns la 2200 (două mii două sute).

Dintre cetățorii noștri de aici din Ardeal și Bănat, s'au înștiințat pân'acum vre-o 46 cărturari, meseriași și țărani, și înștiințările vin mereu și toate vor fi trimise Președintelui Curții cu Jurași dela Focșani. Înștiințările vor arăta Președintelui tribunalei și jurașilor ce i va avea la stânga sa, că atâtea sute și mii de inimi și capete, simt și judecă binevoitor lui Codreanu, și prin înștiințarea lor ca apărători, e ca și cum l-ar trimite din depărtare un vot de *achitare* (de nevinovăție). Toți nu vor putea merge, că nu ar încuipa în sală nici apărătorii, decum și publicul ce își va cere și el loc să privească și să asculte marea luptă ce se va da în jurul acestui proces.

A fost el însemnat și procesul cei dintâi al celor 6 studenți închiși la Văcărești, ca „complotiști”, ca pregătitori ai unor fapte de nimicire a unor dușmani ai neamului și ai țării, unii dușmani sălbateci, alții slujii nebleznice ai acelor, șabăgoimi vinovați. Dacă ei ajungeau atunci la îndeplinirea faptelor, întâmplarea era din cele mai grozave și cu răsunet în toată lumea și ar fi fost ca un strigăt, care să cutremure toate țările, spunându-le: Deschideți-vă ochii la faptele ticăloșului neam iudovesc, și luați măsuri de apărare împotriva lui, căci iată noi, creștinii, nu mai suntem aplicați a suferi jugul și lanțurile lor, și începem a lovi acolo sus, de unde vine toată răutatea. N'au ajuns însă la asta, căci, cu ajutorul trădătorului Vernichescu, guvernul l-a prins înainte de a ajunge la faptă. Frumosul proces dat în jurul acestui „complot” neizbutit, a deschis ochii la zeci de mii de oameni în țara noastră, asupra primejdiei, — dar a deschis în aceeași și vreme ochii Jidanilor, cari văzură în ceata acelor tineri, a căror pildă de curaj și jertfire de sine, plăcea, și place, la mii de alți frați ai lor, ba la tot poporul, și ca măne va răpi cu sipe tot neamul, — și atunci Jidanii cerură, în taină, așa cum știu ei să lucreze, să se facă tot ce se poate, pentru ca această ceată de tineri, să fie risipită, nimicată, descurajată, desființată!

Și fiindcă ei înșiși n'aveau cum ducă în deplinire acest gând al lor, — *le trebuia Români de-ai noștri, cari să se de nelte în mâinile lor*, pentru împrăștierea și desființarea cetii de tineri, care li se părea lor, Jidanilor, „primejdieoasă”, Ceata aceea era, și mai e, cu adevărat, primejdieoasă pentru ei, pentru Jidanii, dar de negrăit folos și de bună nădejde pentru noi, pentru Români, pentru toți Români. Și atunci, Români cari să se pună în slujba Jidanilor, pentru a desființa pe tinerii cari vreaubinele neamului românesc, nu trebuia să se găsească în această țară! Că fără de aceștia, Jidanii nu aveau și nu ar avea puțință a ne face multul rău pe care ni-l face.

Dar — s'au găsit Români cari să facă slujba Jidanilor. Ia capul lor stă Ministrul Mărzescu, care și-a ales la Iași, ca Prefect al Poliției, pe un avocat doritor de „mărire” prin ori-ce slujbe, pe avocatul Manciu. Acesta a iust asupra sa însărcinarea de a strivi, cu ori-ce preț, cu ori-ce mijloace, cu ori-ce volnicie, grupa tinerilor din vorbă, cari se

adunaseră la Iași și de care Evreii își temeau (și își mai tem) viitorul.

Ci tinerii nu-l dau strașnicului Prefect, nici un prilej de a se a-căța de ei: Ei nu mai făceau nici o mișcare împotriva Jidanilor, nu făceau nici macar o „morișcă” în perclunul vre-unui put de rabi, — ci se apucaseră de o lucrare mare și grea, care să fie pildă de voință și tărie de a birui greutățile și sărăcia noastră românească: se apucaseră de făcut cărămida cu mâinile lor, ca să și zidească o Casă creștinească studențească la Iași, care să fie *templul de veghe* de unde să se țină în ochi dușmanii, și să fie povățuiri Români!

Cui putea fi spre întristare această lucrare? Cum s'a putut dară întâmpla, ca un avocat român, primind sarcina de polițai, să sară, ca asupra dușmanilor țării, asupra celor ce frământau pământul cu mâinile lor pentru a face cărămida creștină (în care tipăreau chipul crucii), din care să zidească acea *Casă Românească și creștinească*?

Numai Jidanilor le putea fi neplăcută această lucrare. Și ei au cerut lui Manciu pe căile lor ascunse cari duc până sub scaunele de Ministri, — să atace și așa din senin, fără a avea vre-o vină, pe acești tineri, prea tari în credință și voința lor creștinească și românească!

Și Manciu s'a dat pe sine u-nealtă în mâna acestor dușmani de moarte ai neamului și ai legii noastre. Și fiindcă cuvânt pentru care să sară asupra tinerilor, nu avea, căci aceia nu făceau nimănui nici cel mai mic rău, ci se însuflețeau numai de lucrarea lor frumoasă și erau fericiți când mai vedeau o mie de cărămizi novă cu crucea „svastika” tipărită în ele, și își vedeau în vis Casa lor cea frumoasă făcută cu sudoarea frunții lor și cu sângera-rea palmelor lor, — Manciu, s'a hotărât *la cea mai păcătoasă volnicie: să sară asupra lor așa din chiar senin, fără a-i fi dat ei cel mai mic prilej la asta!*

Nu s'a speriat de gândul că face o ticăloasă nelegiuire față de libertatea personală a tinerilor, că împedecă o lucrare din cele mai măndre ce s'a pornit vre-odată în țara noastră, că săvârșește o nedreptate din cele mai strigătoare la cer! — de toate nu l-a păsat lui nimic, și într-o dimineață săi, cu toți polițiștii săi, cu jandarmii și cu agenții siguranței, asupra cetii de tineri, studenți și Liceani, cari se adunaseră până'n zori în o grădină a vrednicei Românce d-na Ghica, ca să se apuce de lucru la straturile de legumi ce le puseseră acolo în folosul întreprinderii lor dela cărămizi. I'a declarat „arestați” pe toți! Pentru ce??? Lui Codreanu, conducătorul tinerilor, l-au desfăcut brăul național de peste mijloc și cu acela l-au legat mâinile la spate, apoi lovindu-l toți vitejește, l'au dus năntea lui Manciu, care l'a dat palme câte a vrut, că acela nu se putea apăra. Pe alții l'a bătut cu rîncă de bou la tălpi; un copil de maior a rămas surd din batala ce-a mâncat atunci.

Acesta a fost clasul blăstămat, dela care au pornit toate cele ce le auzirăm și le vedem.

Și ce ne arată această întâmplare?

Că în țara noastră poliția se crede mai presus de lege, crede că are drept a te prinde în drumul spre biserică, a te „aresta” și a te schingiu, spunându-ți că mergeai să dai foc ori să spargi colo și colo.

Arată că în țara noastră, legea te scutește numai până unde vrea dom-nul polițai sau jandarm sau procuror. Când înse dumnealui are poftă, te ia de sub patrafir, dela cetirea evangheliei din biserică, și te ducă în beciurile poliției, unde las' de nu l' vedeai tu pe toți sfinții, sub loviturile lui barbare. Arată ca avocatul cutare, nici nu ceva lumină, ci un avocat de rând ca Mărzescu dela Iași, când ajunge Ministru, ca răsplată a slujbelor sale în „partid”, crede că el e acum totul în această țară, și legea e nimic! El are drept a te călca în picioare ca pe un verme, că tu nu ești nimica dacă ești numai „cetățean” al acestei țări, mai ales dacă nu ești înscris în „partidul” lui! El își poate închide biserică să nu te rogi în ea; își poate lua când vrea ce ai dta mai scump: libertatea personală și umflă temnița cu dta, iar când leși de-acolo, n'ai drept să-l pui mâna'n pept, că doar tu ești „numai” un „cetățean”, iar el, domnul avocat, e Ministru, ori Polițai, și așa stă peste lege. Chiar averea statului, e a lui, a Ministrului, pentru a împărți din ea daruri închinătorilor săi și în în-tâia linie sieși...

Acesta este substratul grozav al procesului lui Codreanu: grozavul val de volnicie din țara noastră, nu omorarea lui Manciu numai! Aceasta e numai o întâmplare, izvorată în chip firesc din păcătoasa stare de lucruri de mai sus. Codreanu e tinerul care, *văzând cu ochi limpezi întreaga scârbă a acestor stări, în cari volnicia celor cari ar trebui să fie păzitori legilor, plutește peste toate, și aceia se arată în orice zi ca cei mai păcătoși călători ai legilor*, — nu s'a putut împăca cu gândul, că el de aceea e om trecut prin universitate, avocat tiner, pentru ca să și plece „cuminte” fruntea în fața acestor păcate ale țării sale, ci s'a gândit că în această bubă, întinsă cu tot puroiul ei dela un hotar al țării la celalalt, cineva trebuie să implante odată pințeta (cuțitașul doctorului) care s'o spargă, și dela care să pornească apolitecizarea. Și atunci s'a primejduit pe sine, dând o cumplită pedeapsă unui cumplit călcător de lege, unui volnic care-și bătea joc de semenii săi în chip așa de crunt, cum Manciu și-a bătut de Codreanu și de tinerii grupați în jurul lui.

Procesul volniciei este dară care se debate în 16 Martie și zilele următoare la Focșani, *procesul bubei putrede de care e cuprinsă toată țara, atunci când ce ce sunt puși în scaunele de păzitori ai legilor și ai ordinei, sunt cei mai jără munte călcători ai acolora!*

Căci nu pe nedrept, nici sugându și versurile sale din nori, a scris țărănul Domăneanțu în numărul de Crăciun al „Libertății” în dreapta lui poezie poporală iubitoare de neam și țară, că:

„De-ai ca Zelea-s puțntei,

„De-ai ca Manciu, yem de el!”

adecă geme tot pământul țării noastre de volnicia celor-ce, că Manciu, văzându-se într'un scoun de slujbaș, ca slujitorii ai cetățenilor ce l'au pus acolo, — se socot pe sine „stă până” nețărături pe libertatea cetățenilor, uneori și pe viața lor! Iaca pentru ce procesul lui Codreanu, nu e procesul unui om lubitor poate de sânge, care într'o nebunie a lui a împușcat pe un slujbaș vrednic, care-și făcea slujba lui cu bine!

Nu! Pe banca acuzoșilor nu

stă persoana lui Cornel Codreanu stă Manciu, având în spate pe Mărzescu, intrupând la olaltă cea mai păcătoasă volnicie!

Și acum de-e și fiecare seama ce material bogat, ce dovezi puternice vor sta la îndemâna apărătorilor, pentru a zbiciui *nemai suferința boala a volniciei din țara noastră!* Și ce slujbă însemnată fac acei cari sar întru apărarea lui Codreanu, care a avut curajul a împianta cuțitul de operator în această bubă, cu gândul plin de durere pentru omul ce-l cădea jertfă, dar și cu iubirea mare pentru țară, care cerea ca odată să se înceapă procesul de curățire al acestui mare rău dela noi.

Iată de ce acest proces e foarte însemnat, așa de însemnat cum era să fie cel mare, cel dintâi al lor, al studenților, de ajungeau să-și îndeplinească atunci hotărîrea lor.

E procesul curentului nou, care poruncește *însărdășirea* moravurilor în această țară, — căci fără de acea însărdășire, traiul în ea e adeseori o scârbă pentru sufletele alese, măndre.

Apărători.

Prin „Libertatea” și-au înaintat până acum înștiințarea că doresc a fi printre apărătorii lui Corneliu Zelea-Codreanu:

Din Orăștie: Preotul I. Moța, directorul „Libertății”, Partenie Boldur, proprietar, și Ioan Aciu, măestru zidar; din Chelmac (jud. Arad): I. Crișovan, invalid de război; din Comloșul Bănățan: Ioan Dogariu și George Pascu, proprietari; din Avrig (j. Sibiu): Mihail Ghiorma; din Remetea Timișană (j. Timiș): Ioan Stoia; Din Rapoltul-mare (j. Huned.) Aron Roman; — din Nădab: 36 de țărani, fruntași satului, și a-nume:

Petru Roșca, Petru Drăgan, Sechel Ioan, Ogrinciu George, Șiclovian Dimitrie, Drăgan Petru, Pascu Chets, Iacob Omuș, Ioan Goldiș, Sechel Alexă, Harșani Petru, Iescău Ioan, Brutus Roșca, Gheorge Inonaș, Petru Luta, Sechel Ioan, Dimitrie Sechel Vidican Vasile, Negru Petru, Ioan Harșani Dimitrie Bembe, Mihai Manea, Drăgan Petru, Manea Augustin, Sechel Petru, Drăgan Ion, Mitru Todinca, Dimitrie Sechel, Onița Flore, Onița Ștefan, Onița Flore, Onița Dimitrie, Cornel Jurjuș, Dimitrie Goldiș, ion Mircea C. Nonu.

— Mișcătoare e înștiințarea alor 30 elevi de meserie *„Atelierul Orfelului” din Buj* cari neștiind că numai după împlinirea vîrstei de 21 ani pot figura ca apărători, ca cetățeni majori, — ne-au trimis și ei scrisoarea lor de alipre la luptă pentru liberarea lui Codreanu, scriindu-ne:

„Precum părinții noștri su murit luptând pentru întregirea României-Mari, — așa și acesta (Codreanu) și soții lui, luptă pentru libertatea neamului pe pământul său!

„Noi, subsemnații orfanii de războiu, încă suntem una cu Studentul Moldovean Corneliu Z-Codreanu, și numai moartea ne desparte de el! Cerem liberarea lui din lanțurile robiei. Așa să vă lumineze Dumnezeu!

Iscăliți: Președ. Vas G. Oprîșor ucenic tâmplar, Ilie Mureșan, ucenic rotar, — apoi membrii „Societății Elevilor Ucenici”:

I. Baciu, Emil Cornea, Gavril Cornea, Vasile Iclozan, Simion Onaca, Solomon Orian, Octavian Avram, Aurel Lazar, Ștefan Șutău, Laur. Lupu, Iul. Lupu, Ștef. Fenișan, Ion Baciu, Vasile Șutău, Ion Făgădăriu, Nic. Nistor, Andrei Conștiu Nic. Urdă, V. Ștef. Iov, Cordoș, I. Lucu-tădean, Virgil Dămboi, Ilie Urcan, Ioan Boicean, I. Popa, G. Sârbu, Emanuil Bendea.

Am trimis scrisoarea lor în original dlui Cornel Codreanu, care să o păstreze ca o scumpă aducere amintire din aceste zile de grea încercare pentru d-sa.

Înștiințările urmează.

Cărticele lămuritoare

pentru marele Proces-Codreanu, cumpărați și citiți:

1. „Scrisori Studențești din închisoare” de Cornel Codreanu, — 10 Lei.

2. „Cazul Manciu,” o îndolită apărare, — 5 Lei.

3. „Memoriul Studenților dela Galați” către Rege, — 5 Lei.

4. „Care este Crima?” studiu strălucit scris de dna avocat Henrieta Gavrilescu din Tg.-Ocna. Franco recomandat 13 Lei.

Toate la oaltă, franco recomandat și cu o fotografie alui Codreanu — 36 Lei.

Pentru Studenți.

Am mai primit următoarele sume ce s'au pus la îndemână studenților dela Iași pentru trebuințele luptei și lucrările lor:

Dl Emanuîl Lega din Turnu-Severin, 100 Lei; Petru David din Almașul-de-mijloc (p. Zlatna) 50 Lei; Vasile Stărc, miner în Petroșeni (str. Sf. Varvara) 20 Lei; Francisc Riblich, șef de haltă în Uluc (J. Timiș) 50 Lei; David Șoșdean din Jebel (Bănat) 20 Lei; — d. Ioan Muntean cl. VI. a Școlii Normale „A. Șaguna” din Sibiu ne-a trimis 100 Lei, primiți dela: Elevii de cl. I: N. Petrișor 20 L., V. Sarac 10 l., I. Garcea 10 l., N. Băra 5 l., V. Sărăean 5 l., Cost. Pârnu 5 l., N. Sandulescu 5., Dtru Iordănoiu 5 l., — Maria Bembea cl. V. 10 l., I. Muntean cl. VI. 15 l., Virgil Georgescu cl. VI. 5 l., P. Severin cl. VI. 5 Lei.
De tot azi: 340 Lei.

NOUȚĂȚI

Aristide Blank, contra Iorga. În 21 Febr. și-a ținut banca Marmorosch-Blank adunarea generală la București. Capul Băncii, Aristide Blank, a folosit prilejul pentru a da un atac asupra dlui prof. Iorga, arătând ce sume a cheltuit banca Blank pentru d. Iorga: că a dat 250.000 bursă (stipendii) fiului dlui Iorga, că cu alte sute de mii a tipărit câteva cărți a dlui Iorga, cu un milion și ceva a ajutat Teatrul Popular al dlui Iorga, Școala d sale dela Paris, și altele.

Lucrul stă așa: Viceleantul fiu alui Iuda s'a lîngușit pe lângă dl Iorga și i-a imbiat „sprîjinul” său colo și colo, și dl Iorga a crezut că are de lucru cu un jidan de treabă și a primit sprîjinul lui. Iar fiindcă de curând dl Iorga a spus în adunarea deputaților câteva cuvinte nu pe placul băncii dușmane fărăi, — acum capul aceleia se se cu lista ajutoarelor, cu cari crede că l-a obligat pe d. Iorga să nu mai spună o vorbă rea despre jidan, — să-l dea cel puțin pe gura satului.

Mai nrădă decât fapta lui Aristid Blank, e fapta unor ziare românești din București, ca „România” și „Universul”, cari au publicat întreaga dare de samă trimisă lor de Banca Blank pomegrind pe d. Iorga, ca și pe ceilalți Români din direcția sa, fiindcă acea dare

de samă a fost bine plătită de bancă. Și doar numitele ziare sunt în același partid cu dl Iorga.

Vom reveni cu amănunte, cari nu ne-arată prea frumoși pe Românii lăcomosi după banii păcătoși ai Jidanilor ticăloși.

Președintele Germaniei, Ebert, a murit. Germania îl deplânge, căci spune că el s'a luptat mai mult ca ori cine pentru a întări pacea lumii.

Hărțile de 500 Lei vor fi schimbate cu altele noi, făcute acum în Franța, cari sunt de mărimea celor de 1000 Lei.

Omorul de millă, iertat? O poloneză era logodită cu un scriitor polon, care însă era greu bolnav de cancer (rac). Trăiau amândoi de mult la Paris. Toți doctorii nu l-au putut ajuta. El se chinula grozav și ruga pe doctori să-l dea ceva să moară, dar aceia n'au făcut-o, că nu-l iertat. Atunci s'a rugat de mireasa lui, să-l fie millă de el și să-l omoare ea... Și ea, cu inima sfășiată de jalea lui, i-a pus revolverul în cap și a tras și l'a omorât, ca să-l scape de chinuri... Dusă la judecată, Curtea cu jurați, plângând cât de millă eî, cât de a celui ucis de ea, — a aflat-o nevinovată și a pus-o în libertate.

Pentru alegerea dela Dej s'a rînduit de adunarea Deputaților cercetare. Comisia de cercetare va sosi în curând la Dej. Va avea ce auzi.

PASTA SAU PRAF DE DINȚI CHLORODONT, EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.

(242) 7-20

AVIZ. Se face cunoscut, că „Asociațiunea pentru literatura rom. și cultura popor. român” („Astra”), din Sibiu, împarte în acest an 20 premii de câte Lei 2000 acelor d-ni învățători și preoți, cari vor dovedi până la 15 Maiu o. c. că în larna acestui an au instruit cu mai multă reușită în cetire și scriere un număr mai mare de neștiltorii de carte (adulti).

La cerere, Abecedarele trebuincloase se trimit gratuit celor, ce s'ar mai apuca de lucru și acum.

CONVOCARE

„Societatea Meseriașilor Români din Orăștie”, invită pe membrii săi la adunarea generală ordinară, care va avea loc Duminecă, în 15 Martie 1925, la ora 3 d. a. în localul Societății, având la ordinea zilei:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Cons. de administrație.
3. Raportul cenzorilor și hotărîrea Comitetului adusă în ședința ținută la 28 Febr. 1925.
4. Statuirea bugetului pro 1925.
5. Alegerea prezidiului și a Cons. de admin., pe un nou period de 3 ani.
6. Eventuale propuneri în sensul statutului.
7. Închiderea adunării generale.

Orăștie, din ședința Cons. de admin., ținută în Febr. 1925.

Aurel Grădina, Ioan Cherecheș,
presid. Societății. secret. Societății.

„Patrioții” — la răcoare. În Aiba-fulia au răsărit într-o zi nu mai puțin ca patru persoane streine, venite ca să vândă lcoane și cărți „patriotice”, pentru „Eroii neamului”, pentru „Mărășești”, pentru orfani, pentru lucrările de binefacere ale Reginei, și pentru alte nume fru-

mos sunătoare, cărora e greu să respingă a le da un ajutor. Erau doi bărbați și două femei, cari s'au repezit de-odată în toate părțile prin oraș să vîndă scumpa marfă.

S'a descoperit că erau niște înșelători cu scrisori minelnoase. Au fost puși la răcoare.

Iubite celitor!

In vederea însemntului Proces Codreanu, indemnăți pe cât mai mulți a se abona la „Libertatea” pe un patrar de an (25 Lei.) ca să cunoască cât mai mult poșor marile debateri ce se vor da acolo — și cari vor lovi ca cu bicia de foc în Jidoviții de printru noi!

„Libertatea” va aduce, ca și la procesele studențești trecute, cele mai amănunțite și drepte dări de samă. Multora ni-se vor sperdea atunci foile, căci mulți cari nu le au, vor lua pe ale altera, — indemnându-i pe toți să aboneze, va feriți și de această neplăcere.

Vrei să cunoști pe Manciu?

Cumpăra-ți „Calendarul Național” pe 1925 și acolo îl vezi și pe el și pe câțiva studenți, din cei bătuți de el! 12 Lei franco recom.

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea producției teatrale arangeată la 15 Febr. în Deva, de Reuniunea Meseriașilor Români din Orăștie, au încurs suprasolviri dela următorii domni: Corporațiunea industrială, Deva 200 Lei. A. Herbai 150 Lei; P. Androne, S. Rosenberg, că e 100 lei; V. Albescu 60 lei; A. Fillimon, E. Herbai, A. Stoica, E. Brețer, câte 50 lei; A. Lugojan, A. Kolozsvari, câte 30 Lei.

— Dl Ioan Herța, fabricant a binevoit a dona la fondul măestrilor noi începători, administrat de Reuniunea meser. români din Orăștie, suma de lei 200; — iar un grup de țărani, cari au arangeat în ziua de Botezul Domnului o petrecere în casele dlui Herța, au dăruit suma de lei 200. — pentru premiarea învățăcelor dela meserii.

Primească mariminoșii dăruitori și pe această cace cele mai ferbinți mulțumite ale noastre.

Comitetul Reuniunii.

PRETURA PLASEI ORĂȘTIE

Nr. 351-1925 adm.

CONCURS

Pentru întregirea posturilor de subnotar I și II la notariatul comunal Cugir, public concurs.

Reflecții la acest post să-și înainteze cererile, instruite conform art. 7 din Regulamentul pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici, oficiului pretorial Orăștie până la data de 15 Aprilie 1925.

Retribuțiunile împreunate cu aceste posturi, sunt cele provăzute în normele de sa'arizere.

Orăștie, la 26 Februarie 1925.
(326) 1-2 DĂMIAN, primpretor.

Licitație minuendă.

Comuna bisericească Rișca, județul Hunedoara, protopresbiteratul Zarandului, dă pe calea licitațiunii publice minuende, renovarea fundamentală a bisericii din Rișca, afară de turn care de-o camdată va rămânea cel vechiu, pe ziua de Dumineca II în Pöst, 15 Martie 1925 ora 11 a. m. lângă edificiul cel vechiu al bisericii din Rișca pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul esclamării e de 223175 Lei.
2. Comuna bisericească dă următoarele: piatră brută, piatră cioplită, cărămidă, var, năsip, țigă, tot materialul de lemn trebuincios pentru cooperș, poduri, poditurii, etc., ferul de lipsă, cement, crucile, ferestriile de fer

lucrate după plan 2 uși lucrute după plan.

3 Toate lucrările de zidărie, dulgherie tâmplărie, tinighiu, lăcătușerie, așezatul diferitelor materiale date de biserică se dau usuali întreprinzător care trebuie să aibă calificația cerută pentru zidiri publice.

4 Doritorii de întreprindere vor depune, înainte de începerea licitației un vadiu de 10% din prețul strigării în bani gata sau în alte hărții de valoare acceptabile; vadiul aceluia cărnia i se va încredința i se va estrada numai după colaudare, celorlanți licitanți îndată după terminarea licitației.

5. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrării și pe unul dintre minus oferenți care va prezenta mai multă garanție de soliditate.

6. Planul și preliminarul de spese aprobate de P. V. Consistoriu sub Nr. 2914-1923 Ep precum și celelalte condițiuni de licitație se pot vedea în localul oficiului parohial din Rișca.

7. Participanților la licitație, spese nu se licuidează.

Pentru com. parohial din Rișca.
(327) 1-1 Nicolae Florea
paroh. președ. com. par.

Convocare.

Domnii acționari ai „Societății pe acții pentru vânzarea de beuturi, din Orăștie”, sunt invitați prin aceasta la

la VII-a adunare gener. ordinară,

care se va ținea în 17 Martie 1925, la orele 10 a. m., la caz dacă nu se va putda constitui, în 25 Martie 1925 la orele 10 a. m. în localul societății (Orăștie, str. Vântului, 3), cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării, alegerea verificătorilor procesului verbal.

2. Raportul anual al Direcțiunii și al Comitetului de supraveghere, stabilirea bilanțului.

3. Distribuția profitului curat, votarea absolutului pentru Direcțiune și Comite ul de Supraveghere.

4. Propuneri.

Contul Bilant.

ACTIVE

Numărar	96 894 61
Avans pt beuturi	57 699 —
154.593 61	
Debitori	3.132 59
Prov. în spirituose și vinuri	658 438 98
Mobiliar	169 475 —
985 640 12	

PASIVE

Capital social	150 000 —
Fond de rezervă	125 541 67
Fond de penziune	33.250 —
Creditori	612 875 67
Profit curat	63 972 88
985 640 12	

Contul Profit și Pierdere.

DEBIT

Abscripțiuni	112.784 96
Impozit	80.532 48
Administrație	82 439 83
Personal	193 694 —
Susținerea cailor	27 950 —
Chirie	6.480 —
Provizione	12 102 —
Binefaceri	2.710 —
Dobânzi	112.246 22
Profit curat	63 972 78
694 912 27	

CREDIT

Profit brut și proviziune din beuturi	694 912 27
Orăștie, la 31 Dec. 1924.	

Direcțiunea.

Subsemntul comitet de supraveghere a examinat conturile prezente și le-a aflat exacte.

Comit. de supraveghere.

„SEBEȘANA“ bancă populară, societate pe acții în Sebeșul-săsesc.

CONVOACARE

Domnii acționari ai băncii populare „SEBEȘANA“ societate pe acții în Sebeșul-săsesc sunt invitați la

adunarea generală ordinară

ce se va ține Luni la 23 Martie 1925 la 11 ore a. m. în localul Institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul consiliului de administrație și al comitetului de cenzori.
3. Aprobarea conturilor de încheiere: bilanț, profit și pierdere, darea absolutului consiliului de administrație și comitetului de cenzori pe anul 1924.
4. Impărțirea beneficiului net.
5. Satorirea marcelor de prezență pe anul de gestiune 1925.
6. Urcarea capitalului societății de la 1 milion la 2 milioane Lei.
7. Intregirea resp. modificarea ȘȘ lor 4 și 6 din statute.
8. Alegerea unui membru în consiliul de administrație.
9. Alegerea Comitetului de cenzori pe 3 ani.
10. Eventuale propuneri întrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a depune, conform ȘȘ-ilor 23 și 24 din statute, acțiunile și plenipotențele la cassa Institutului până la 21 Martie 5 ore d. a. Acțiunile se pot depune și la Banca Românească Centrală București și sucursala din Sibiu, precum și la alte institute membre „Solidarității“, iar reversele sunt a se înainta până la 21 Martie la cassa Institutului din Sebeșul-săsesc. Sebeșul-săsesc, la 19 Martie 1925.

Consiliul de administrație.

(322) 1-4

Activa		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1924		Pasiva	
Cassa	664.849 96	Capital social	1.000.000 -		
Efecte publice proprii	234.608 -	Fond general de rezervă	800.000 -		
Scont	1.768.635 -	Fond special de rezervă	30.000 -		
Scont camb. cu scop ipot.	536.356 -	Fond de zidire	3.144 83	833.144 83	
Conturi Curente Debitoare	8.807.715 74	Fond de pensii		80.000 -	
Imprumaturile hipotecare	43.064 62	Scopuri filantropice		5.500 -	
Imobile	95.905 04	Depuneri spre fructificare	8.917 452 38	9.337 771 98	
		Conturi Curente Creditoare	420 319 60		
		Angajamente: Reescont B. N. R.		100 000 -	
		Diverse Conturi		77 478 24	
		Dispoziții & ord. de plată		100 028 56	
		Dividendă neridicată		11 335 -	
		Dobânzi transitoare anticipate pe 1925		96.042 -	
		Beneficiu } report an. 1923	25 428 29		
			484 405 46	509 833 75	
				12.151.134 36	

Debit		Contul Profit și Pierdere încheiat la 31 Dec 1924		Credit	
Dobânzi plătite la depuneri spre fructificare și Conturi Curente	903.896 86	Dobânzi și comisioane percepute la Cont-Curent, scont și diverse beneficii	1.953.586 04		
Cheltuieli de Administrație, salarii, impozite	565.283 75	Beneficiu report anului 1923	25.428 29		
Beneficiu net	509.833 75				
	1.979.014 33			1.979.014 33	

Anrel Băjfița s. s. director executiv. Sebeșul-săsesc la 31 Decembrie 1924 Pentru contabilitate: Sergiu Medean Iun. s. s. contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Sergiu Medean s. s. președ. Dr. Ioan Elekeș s. s. Nicolae Ghifescu s. s. Dumitru Valcu s. s. Dumitru Comșa s. s. Florian Ciudin s. s. Dr. Athanasia Moga s. s. Ioan Simu s. s. Vasile Vasileca s. s. Nicolae Cărpinișianu s. s. Zaharie Tatar s. s. Iulian T. Valcu s. s. Victor Săbăduș s. s. Gheorghe Aibu s. s.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele Institutului.

Sebeșul-săsesc, la 12 Februarie 1925. (316) 1-1

COMITETUL DE CENSORI:

Octavian Falea s. s., președinte, expert-contabil. Ioan Ursu s. s., vice-președ. I. Henegaru s. s. Ambrosie Tătar s. s. Nicolae Moga s. s. Ioan P. Postescu s. s. Pentru Ursu s. s. Gheorghe Goția s. s. Simion Ispas s. s. Nicolae Chirca s. s. Ioan Stanca s. s. Simion P. Androne s. s.

Căsătorie.

Un proprietar, om cu carte și cu avere peste 4 milioane Lei, — dorește, în scop de căsătorie, cunoștința unei fete frumoase și bogate, de 17—20 de ani. Scrisorile să vie la redacția foii, care le trimite proprie-arului. (315) 1-3

Carte de lucru perdută.

Subscrisul mi-am pierdut Cartea de lucru estradată mie de Corporațiunea Industrială din Orăștie, sub Nr. 42 din Iunie 1921. — O declară nimicită în mâna oricui s'ar afla. (317) 1-1 George Florea, calif de tâmplar, Pianul-de-sus.

Un răspuns.

Ca răspuns pe „Inștiințarea“ lui Ioan Kromek din „Libertatea“ No. 10—1925, fac cunoscut, că eu nu sunt fără ocupație, sunt tovarăș în prăvălia tatălui meu. — Nu am fost în pivnița dănsului, ci am fost în pivnița lui Ioan Bugan, nu am avut gânduri rele și nici eu am fost arestat, precum dumnealui fantazează. — Pentru neadevărurile scrise, l-am dat în judecată. Austerlitz Béla comerciant. (320) 1-1

De vânzare:

Casa Nr. 2-4 din strada A. Vlad (a Apel) din Orăștie, stând din 2 locuințe la stradă, una în carte, și un subsol, pivniță, casă nou zidită, — e de vânzare:

5 jugăre de arător în hotarul Orăștiei, în „Luncă“, loc prima;

O grădină în Dealul-mic, 3 jug., pământ roditor și finet. Se vînd de:

Simion Corvin Iun. Orăștie. (325) 1-3

Atenție, economi!

(323) 1-1

Din cauza expropriării moșiei mele, vînd:

O pereche de cai prima, de tras și de trăsură, precum și hamurile și o trăsură și un car, — apoi felurite mașini economice și unelte.

Se pot vedea la: Kootz, piețar, Orăștie, str. Regală 1.

De vânzare 1 1/2, jugăr pământ arător pe „Dealul Bemilor“. — Cel interesat să se adreseze la:

Petru Stefan Orăștie, str. Sălcilor nr. 4-a (318) 1-1

Elevator, care ridică paele la mașina de imblățit. — e de vânzare la subscrisul. E pus pe roate; potrivit la mașină Nr. 6.

Karel Palzer Blănița (p. Orăștie) (313) 1-2

Au sosit!
Cele mai nouă
Pălării de dame
pentru primăvară și vară!
În Salonul de pălării a d-nei
Török Bálintné
Orăștie, Calea Mihai-Viteazul
(314) 1-2

PEȘTE SĂRAT
să afle de vânzare în Orăștie la subscrisul:
Manole Săcul
(308) 2-2 Orăștie, str. Cloșca Nr. 2

O casă, cu prăvălie și orășmă, edificiu economic, grajd, grădină, — e de vânzare în Orăștie, str. Lungă 17. Informații acolo în casă. (328) 1-3

Consiliul orașului Orăștie.
Nr. 641—645/925 adm.

ANUNȚ
Consiliul orașului Orăștie caută persoane potrivite pentru serviciile de păzitori la cireada de vaci, vițel, boi, stăva de cai și turma de porci în hotarul orașului, precum și pentru pășunatul de la muntele Nua pe anul 1925.

Anunțările se vor lua în considerare până în 1 Aprilie a. c. cari sunt a se înainta la economul orășeneac.

Doritorii a se angaja, să câștige și prezinte la însinuare certificate comunale despre avere și purtare.

Orăștie, la 2 Martie 1925.
(321) 1-2 p. primar, Belei, cons.

Un gramafon, American, în stare bună, cu 24 plăci, — și

1 Garnitură de treerat, completă, motorul de benzină de 6-8 HP., batoza 720 mm. cu tot ce se ține de ea, — sunt de vânzare la subscrisul:

Petru Nistor, comerciant
(314) 1-2 Vaidei (p. Orăștie).